

Schema för årsrapport av programsensor

Namn: Bengt Johansson

Programsensor vid

- Fakultet: Den samhällsvetenskapliga fakulteten
- Studieprogram/fagområde: Medievetenskap

Programsensorperiod: 2010-2013

Rapporten gäller perioden 2012

Inledning

Den här rapporten är min tredje som programsensor för Bachelor- (BA) och Masterprogrammet (MA) i medievetenskap vid universitetet i Bergen. Den tar sin utgångspunkt i de samtal som fördes via mailkonversation med Karl Knapskog (programrådsleder) 2012-04-04 och framåt.

Överenskommelsen var ge ett inspel kring de historiska ämnena på 200-poängsnivån. Frågan som ställs är om studenterna behöver mer av *gemensamma* historiografiska eller mediehistoriska perspektiv. Detta sker mot bakgrund av att den nya kursen i examensarbete för BA (MEVI200) är en fördjupning studenterna gör skriver uppsats med ett eget valt ämne med egna problemställningar. Konsekvensen blir, om jag förstår saken rätt, att BA-kursens examensarbeten blir väldigt olika och ofta saknar en gemensam förståelse av olika vetenskapliga och inte minst mediehistoriska perspektiv.

Men mot bakgrund mot de insikter jag fått från studenter via samtal och den enkät som genomfördes 2011 kan man också lyfta in att en återkommande kritik var att alla mediehistoriska kurser "började om" med historiska och mediehistoriska framställningar, utan att relatera till de andra mediehistoriska kurserna. Detta var också något som uppmärksammades i min första rapport (2010).

Det handlar, som jag ser det, dels om att studenterna på 200-poängsnivån behöver en mer gemensam förståelse och kunskapsbas kring historiska/mediehistoriska perspektiv, dels om att progressionen för de mediehistoriska kurserna på kurserna på 200-nivån kanske inte är den optimala.

Som underlag för denna rapport har jag gått igenom hur mediehistoria tas upp vid svenska utbildningar i medie- och kommunikationsvetenskap samt hur situationen ser ut vid IMK i Oslo och vid universitetet i Bergen.

Rapporten bygger på genomgångar av litteraturlistor och studieanvisningar, vilket är en styrka ifråga om bredd. Men det innebär också att djupet kanske till viss del saknas, detta då jag inte är bekant med all litteratur som finns på olika orter. Framställningen får istället ses som ett inspel i en pågående diskussion i programrådet kring hur de historiska kurserna kan organiseras i relation till MEVI200.

Utblick

Ser man på hur historiska perspektiv tas upp i ämnet medievvetenskap/medier och kommunikation i Sverige sker det i princip på två sätt. Dels genom att låta studenterna arbeta sig igenom medieforskningshistorien, från förra sekelskiftet fram till idag, dels genom att låta dem lära sig hur medieutvecklingen gått till – från tryckpress till Internet. Alla utbildningar har dessa perspektiv, där den förra ofta ingår i kurser där studenterna orienteras i ämnet och olika vetenskapstraditioner. Betoningen på kultur- respektive samhällsperspektiv ser lite olika ut, ofta beroende på vilka ämnen som ingår i medie- och kommunikationsvetenskap vid respektive ort och om ämnet ligger på humanistisk eller samhällsvetenskaplig fakultet. Kort sagt är journalistiken ofta mer i fokus om ämnet ses som ett samhällsvetenskapligt ämne och populärkultur inklusive film får större utrymme om ämnet inkluderas i humaniora.

I Sverige återkommer John B Thompsons *Media and Modernity* på flera orter som kurslitteratur, men även andra översiktsböcker i ämnet såsom Jostein Gripsruds *Mediekultur* och Jesper Falkheimers introduktionsbok till medie- och kommunikationsvetenskap förekommer också. Bland dem som är mest ambitiösa ingår att läsa originaltexter (från samma tidsperiod), och arbeta med "kanoniska texter" ur mediehistorien (filmer, TV-program, radioinslag, tidningsklipp, m.m.).

Ser man på mediehistoria har de flesta svenska utbildningar en kurs som tar upp mediestruktur och utveckling och medieinstitutionernas betydelse som liknar MEVI101 *Medier: institusjonar og historie*. Ofta är Stig Hadenius, Lennart Weibull och Ingela Wadbrings *Massmedier* huvudbok. De tar ofta ett historiskt perspektiv på medieutveckling, med pressens utveckling från partipress till dagens situation och hur radio- och tv-historien ser ut med en allt mer konkurrensetsatt mediemarknad. Även digitala medier brukar tas upp, men på vissa orter har de digitala medierna en egen kurs.

Inom denna övergripande beskrivning finns det givetvis stora skillnader. Liksom i alla verksamheter finns det sediment kvar av gamla strukturer och äldre MKV-institutioner är kanske något traditionella i sin organisering av kurserna. MKV-ämnet beskrivs där framförallt i förhållande till effektskoletraditionen som utmanats av ett kritiskt/kulturperspektiv. Även mediehistoria ses i första hand utifrån pressens och etermediernas utveckling. Mindre utrymme ägnas åt kulturhistoriska perspektiv, andra medieformer och medieteknologiernas betydelse.

Några saker förtjänar att poängteras. På flera orter finns ett nytänkande i det att både medieutvecklingen ses brett kulturhistoriskt och knyts till dess växelverkan med det omgivande samhället. Dessutom ser man också att medieteknologi i ett historiskt perspektiv lyfts fram på flera orter – ofta i ett historiskt perspektiv där också nya medier ingår. Södertörns högskola kan lyftas fram där man är lite mer ambitiös ifråga om historiska perspektiv än på många andra lärosäten. Anslaget är brett och inte bara press och TV ingår utan även film och fotografi. Även betydelsen av kommunikationsteknologi för samhälls och kulturutveckling tas upp.

De mediehistoriska kurserna ligger dock på första och andra terminen och kan därför ofta likställas med MEVI100 och MEVI101. Att som i Bergen ha flera fördjupningskurser i mediehistoria är ovanligt och de endat undantagen jag sett har gällt kurser kring medieteknologiers betydelse.

Vad fördjupningarna tar upp är istället digitala medier, populärkultur, politisk opinionsbildning eller delar av MKV som inte finns i Bergens definition av medievetenskap så som organisationskommunikation, PR eller kommunikationsplanering. De senare får ett betydande utrymme på många svenska lärosätens fördjupningar.

Ska man finna en utbildning med lika omfattande mediehistoria bland de medievetenskapliga utbildningarna i Sverige får man gå till ämnet *Mediehistoria*, som sedan något år är ett eget ämne vid Lunds universitet. Här läser man flera terminer mediehistoria och som bilaga till rapporten finns kurslitteraturen till dessa kurser. Mediehistoria som ämne vid Lunds universitet kombinerar mediehistoria som innehåll och struktur, men fokus ligger på det senare. Det finns också en integration mellan nya och gamla medier samt kombination av mer traditionella historiska beskrivningar med mer kommunikationsteoretiska perspektiv. Vad som kanske saknas - med förbehållet att jag inte är bekant med all litteratur som ingår - är de mer teknologiorienterade perspektiven.

I Norge har IMK i Oslo har två mediehistoriska kurser på BA-nivån. En i filmhistoria och en i generell mediehistoria, där fokus ligger på presshistoria och radio- och tv-historia. Men även utvecklingen av digitala medier ingår. Ser man på innehållet är den förra mer inriktad på innehåll, även om ekonomiska och teknologiska aspekter tas upp. Den senare har mer ett institutionellt perspektiv.

Inblick

I detta avsnitt går jag kort igenom de mediehistoriska momenten på det medievetenskapliga programmet på 100 och 200-poängsnivån i Bergen för att peka på vissa överlappningar och även vad som kanske kan vara inspiration för det fortsatta arbetet.

MEVI101: Medier: institusjonar og historie

Kurserna på 100-poängsnivån ger grunderna för kurserna på 200-poängsnivån och jag tror att man till viss del måste diskutera dessa tillsammans. Ser man på pensumlistan för VT13 ger den ett brett perspektiv på medierna som institution, där både historiska perspektiv blandas med förståelse för en bred repertoar av det nya mediasamhället. Olika sociala medier och de traditionella mediernas villkor på internet tas också upp. Även innehållet ser relativt brett ut, där både populärkulturella uttryck och nyheter får utrymme. Fokus ligger som studieplanen anger på strukturella villkor och medieproduktion.

MEVI211 Pressehistorie

Pensum i presshistoria har både generella böcker om mediehistoria (inklusive historisk metod), brittisk presshistoria och norsk presshistoria. Även om jag inte detaljstuderat böckerna verkar de i huvudsak fokusera på strukturella aspekter såsom pressutveckling och visst avseende hur olika faktorer påverkat eller påverkats av denna utveckling (såsom redaktörsrollen).

MEVI212 Kringkastingshistorie

Nu har jag sett på pensumlistan för VT 2012, vilket jag förstår kanske inte längre är aktuell. Vad som slår en här är det närmast uteslutande norska perspektivet. När det finns utrymme att ägna en hel kurs åt radio- och tv:s utveckling borde nog de internationella utblickarna kunna vara mer omfattande. En annan fråga gäller radio. Ser man på kurslitteraturen verkar inte radio få särskilt stort utrymme i kursen, utan fokus ligger starkt på TV. Detta bör man kanske ta i beaktande, då radio både i historiskt och samtida perspektiv har stort betydelse.

MEVI213 Film: historie og analyse

Ser man på pensum i filmhistoria är det slående hur fokuserat det är på innehåll. Vad jag kan se handlar det filmhistoriska perspektivet i första hand om genrehistoria och dess spridning till andra format (nyheter) och medier (TV). Här är ju frågan också hur mycket överlappningar det finns mellan denna kurs och MEVI103 *Medietekstar: teori og analyse*.

INFOMEVI201 Teknologi, kultur og samfunn

Kursen har sin bas i informationsvetenskap och är lite annorlunda vinklad än både de mer traditionellt medievetenskapliga kurserna och den i filmvetenskap. Fokus ligger som beskrivs i ämnesbeskrivningen på medier och medieteknologiers roll för framväxten av det moderna samhället. Det handlar med andra ord med om kommunikationsteknologiers påverkan på samhället.

Överlappningar och saker som tappats mellan stolarna?

Ser man övergripande på de kurser med historiska perspektiv som tas upp på BA-programmet i medievetenskap är det ganska tydligt att det finns risker med överlappningar och även att olika aspekter faller mellan stolarna. Vad jag kan se ger dock kursen på 100-poängsnivån *Medier: institutisjoner og historie* en bred bas för förståelse av mediernas roll i samhället.

Går man mer in på de olika delkurserna på 200-poängsnivån är de ganska olika till sin karaktär. *Pressehistorie* och *Kringkastningshistorie* är mest lika varandra i innehåll och upplägg. På andra lärosäten brukar dessa inte vara två olika kurser utan en gemensam, dock med det förbehållet att dessa kurser då ofta ligger på första eller andra terminens studier. *Film: historie og analyse* gör vissa utvecklingar mot andra genrer, men sysslar vad jag kan förstå mest med traditionell filmhistorisk genreanalys och genreutveckling. *Teknologi, kultur og samfunn* har sin bas i informationsvetenskap och därmed är perspektivet mer mot kommunikationsteknologier och dess betydelse för samhället.

Jag vill till att börja med påpeka att kurserna verkar mycket relevanta och ger alla olika intressanta historiska perspektiv. Men om syftet är att se om studenter som läser dessa varken ska behöva få för mycket överlappningar eller missa vissa perspektiv kommer här några generella synpunkter/förslag som man kan fundera på. De ska ses som inspel i programrådets diskussioner.

I mailet från Karl Knapskog diskuteras att ha vissa gemensamma moment i de olika mediehistoriska kurserna. Ett alternativ skulle vara att göra en allmän kort obligatorisk introkurs i mediehistoriska perspektiv. Denna kurs skulle då läsas innan man börjar någon mediehistorisk kurs. Nu vet jag inte

om det går att lösa rent organisatoriskt, men fördelen jämfört med att ha gemensamma moment i de olika kurserna är att studenterna inte behöver få höra samma kursinnehåll flera gånger.

Frågan är då vad detta moment/kurs ska innehålla. Ska det vara en mediehistorisk beskrivning eller mer handla om hur man kan studera mediehistoria (historiegeografi)? I den presshistoriska kursen finns det ett mer generell mediehistoriskt avsnitt där både mediehistoria såväl som historisk metod tas upp. Ett sådant gemensamt moment skulle kunna ingå i alla kurser, eller också vara en gemensam kurs. Detta skulle förhoppningsvis bidra till att fördjupningskurserna ses i ett mer sammanhållet perspektiv och att studenterna förmår att se hur olika mediehistoria kan vara.

Ser man på kurserna är de ju också mycket olika, inte bara ifråga om ämne, utan också att de tar upp frågan om mediestruktur/medieinnehåll på olika sätt. Den kurs som sysslar allra mest med innehåll är filmhistoria och den som uttalat inte alls har detta perspektiv är *Teknologi, kultur og samfunn*. De medievetenskapliga kurserna om press och etermedier kan sägas ligga någonstans mellan dessa. Studenterna läser minst två av de fyra mediehistoriska kurserna får därmed ganska olika perspektiv på mediehistoria. Även om ett historiegrafiskt moment/kurs skulle stärka förståelsen bör man nog ändå fundera på innehållet i de olika delkurserna och överväga om balansen mellan struktur/innehåll på kurserna. Nu kanske detta balanseras på andra kurser (t ex MEVI103). Men jag undrar ändå om inte frågan bör lyftas. Diskuteras t ex filmbranschens strukturella utveckling? Var kommer journalistikens förändrade innehåll in i kurserna? Nyhetsgenrens utveckling?

Andra funderingar kring organisationen av kurser

På de flesta andra lärosäten är inte press och kringkastingshistoria två skilda kurser och man kan se samspel och relationer mellan utveckling av etermedier och press mer naturligt. Inte minst när det gäller nya medier. En tanke skulle kunna vara att ha en gemensam kurs om mediehistoria i press och etermedier. Man skulle kanske då få möjlighet att bredda kursutbudet på 200-poängsnivån till att innehålla lite mer journalistik och samhällsperspektiv än vad som är fallet idag.

En annan sak handlar om mediepublik. Konsumtion och användning ligger rimligen mest på kursen MEVI104. Min fråga är dock om det kanske saknas vissa mer breda beskrivningar av medieanvändning i hela kursutbudet? Fokus i hela programmet tycks mig ligga på medieanvändning som kulturell praktik och meningsskapande. Ingår mer generella beskrivningar om medieanvändning – i Norge och internationellt – eller saknas det? På samma sätt som kurserna ger en bred beskrivning av "mediegeografin" ifråga om andra strukturella villkor undrar jag om detta även gäller mediepubliken i ett historiskt perspektiv? Även i ett historiskt perspektiv kan detta vara relevant, inte minst eftersom man ska komma ihåg att "nya medier", inte längre är så nya längre. Internet och nya mediekonsumtionsvanor är ett faktum sedan snart 20 år.

MEVI200 Bacheloroppgåve i medievitenskap

I detta avsnitt diskuterar jag om MEVI200 och dess relation till de problem som togs upp i rapportens inledning. Bristande gemensamma perspektiv nämns som ett problem med BA-oppgaverna. Jag är inte säker på att lösningen endast ligger i en omorganisering av de mediehistoriska kurserna. Jag tror även att MEVI200 kan behöva ses över. I mailkonversationen med Karl Knapskog uttrycks det åsikter

om att kursen inte hittat sin form ännu. Jag tror att man – förutom eventuella insatser på de mediehistoriska kurserna – också kan struktura examensarbetskursen så att slutprodukterna har mer av gemensam form och upplägg.

Kursen beskrivs som att genomföra ett mindre forskningsprojekt. Då kursen inte innehåller några föreläsningar är det endast handledning som är endast en mycket begränsad del där studenterna kommer i kontakt med lärare och olika perspektiv.

Lite förvånande är det dock att det inte ingår någon metodlitteratur på denna kurs, utan endast en bok om akademiskt skrivande. I samband med detta undrar jag också lite kring metodundervisningen, inte minst med tanke på mediehistorias starka ställning i Bergen. *Metodebog i medievintenskap* är den bok som genomgående används i programmet. Men med tanke på att historisk metod får ett ganska begränsat utrymme i boken skulle det kanske kunna ingå lite mer litteratur kring hur man får tag på olika typer av historiskt material och hur detta kan analyseras.

Ett sätt att få kursen att hänga ihop är att eventuellt låta studenterna författa promemorior för sina opgaver, där de också kan få kommentera sina studentkamraters arbeten på seminarier. Genom att också låta handledarna träffas och diskutera igenom studenternas promemorior före dessa seminarier kan man höja kvaliteten och skapa en samsyn om vilka ämnen/arbeten som håller en god standard. Det går då också att säkra att de föreslagna projekten är genomförbara, att de håller sig inom ämnet, att metoden kan besvara frågeställningarna mm.

Ett alternativ är också att man inte låter studenterna välja ämnen helt fritt, utan att de får välja inom ett eller flera teman under en termin. Dessa kan utformas på olika sätt. En variant är att man exempelvis har ett gemensamt aktuellt case som alla skriver inom som exempelvis det amerikanska presidentvalet eller fotbolls-VM. Andra teman som inte är lika knutna till en händelse kan exempelvis vara sociala medier, politik och populärkultur.

Det finns säkert andra sätt att strama upp MEVI200, men detta är några sätt som kanske kan skapa en mer enhetlig kurs.

Summering

Att ha satt mig in i hur mediehistoria tas upp på olika lärosäten och jämfört dem med hur situationen i Bergen ser ut har gett flera intressanta insikter. På många håll saknas i stort sett generellt mer djupare beskrivningar om historia som ämne och hur historia kan studeras. Man dyker ganska oproblematiserat in i historiska beskrivningar och utvecklingar. Här har Bergen kommit längre än många andra genom att ha historiska fördjupningar på olika områden/medier.

Men när man reflekterar över vad som kan vara ett idealt sätt att se på mediehistoria tror jag följande. Det behövs mer av gemensam förståelse av historiska perspektiv i betydelsen hur historia kan studeras och vilka konsekvenser det får för hur man ser på och förstår utvecklingen från tryckpressar till cyberspace. På så sätt kan man också förstå växelverkan mellan mediestruktur/innehåll och det omgivande samhället. Om studenterna har denna gemensamma förståelse blir det ett mindre problem att olika mediehistoriska kurser drar åt lite olika håll. Om detta sedan ska vara ett moment i alla mediehistoriska kurserna eller en egen kurs kan diskuteras.

Lunds universitet

Kurslitteratur för MHI A01, Mediehistoria: Grundkurs 1-30 hp, ht 2012

Fastställd av institutionsstyrelsen, Institutionen för kommunikation och medier, den 11 maj 2012.

Delkurs 1: Introduktion till mediehistorien, 7,5 hp

Burke, Peter, *Vad är kulturhistoria?* (Eslöv: B. Östlings bokförlag Symposion, 2007). (159 s.) ISBN 978-91-7139-763-8

Certeau, Michel de, "Reading as Poaching", *The Practice of Everyday Life*, vol. 1 (Berkeley: University of California Press, 1984), s. 165–176. (12 s.) ISBN 0520047508

Ekström, Anders, Solveig Jülich & Pelle Snickars, "I mediearkivet", *1897: Mediehistorier kring Stockholmsutställningen*, Ekström, Jülich & Snickars, red. (Stockholm: SLBA, 2006). (37 s.) ISBN 91-88468-07-0

Fiske, John. *Kommunikationsteorier: En introduktion* (Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1997), kap. 1 & 3–5. (100 s.) ISBN 9146170472

Hultén, Britt, *Journalistikanalys: En introduktion* (Lund: Studentlitteratur, 2000). (105 s.) ISBN 9144008333

Hultén, Britt, *Massmedieretoriska mönster i journalistiken: Exempel från 30-tal till 90-tal* (Lund: Inst. för nordiska språk, 2001), s.19–36. (18 s.)

Nerman, Bengt, *Massmedieretorik* (Stockholm: AWE/Geber, 1981). (utdrag, 15 s.) ISBN 9120038542.

Jensen, Klaus Bruhn, "Media", *The international encyclopedia of communication* (Malden, Mass.: Blackwell, 2008), Wolfgang Donsbach, red. (5 s.)

Lundell, Patrik, "Anteckningar kring en staty och en bredare presshistoria". Ingår i: Magnus Nilsson m.fl. (red.), *Då och där, här och nu* (Lund: Litteraturvetenskap, 2007), s. 137–143. (7 s.) ISBN 9789188396231

Lundgren, Kristina, Birgitta Ney & Torsten Thurén, *Nyheter – att läsa tidningstext* (Stockholm: Ordfront, 1999). (s. 140) ISBN 9173246646

McLuhan, Marshall, "The Medium is the Message", *Essential McLuhan*, Eric McLuhan & Frank Zingrone, red. (London: Routledge, 1997), s. 151–161. (11 s.) ISBN 0415162440

Snickars, Pelle, "Ny och gammal mediehistoria", *Nordicom Information* nr 1 2006. (13 s.) ISSN 0349-5949

Thompson, John B., *Medierna och moderniteten* (Göteborg: Daidalos, 2001), s. 19–60, 107–149, 257–289. (117 s.) ISBN 917173158x

Torbacke, Jarl, "Det mediehistoriska genombrottet", *Att skriva god historia*, Karl Erik Gustafsson & Per Rydén, red. (Göteborg: Nordicom, 2003), s. 97–110. (14 s.)

Ca 750 s.

Delkurs 2: Från stentavlor till snällpressar, 7,5 hp

Boberg, Stig, *Pressens historia* (Stockholm: Almqvist & Wiksell, 1970), s. 11–120. (110 s.)

Chapman, Jane, *Comparative Media History* (Cambridge/Malden, Mass.: Polity, 2005), s. 1–68. (68 s.) ISBN 0745632432

Darnton, Robert, *The forbidden bestsellers of pre-revolutionary France*, (New York: W.W. Norton, 1995) (ca 270 s.) ISBN 0393314421

Harvard, Jonas & Patrik Lundell, *1800-talets mediesystem* (Stockholm: Kungliga biblioteket, 2010.) (248 s.) ISBN 9789188468222
Holmberg, Claes-Göran, Ingemar Oscarsson & Per Rydén, *En svensk presshistoria* (Solna: Esselte studium, 1983), s. 1–80. (81 s.) ISBN: 9124318973
Jarlbrink, Johan & Patrik Lundell, *Från pressarkivet 1800–1899: En källsamling* (Stockholm: Kungliga biblioteket, 2012) s. 7-169. (163 s.) ISBN 978-91-88468-26-0
Ong, Walter J., *Muntlig och skriftlig kultur: Teknologiseringen av ordet*, (Göteborg: Anthropos, 1991) (224 s.) ISBN 91--8572215-4
Thompson, John B., *Medierna och moderniteten* (Göteborg: Daidalos, 2001), kap. 2. (45 s.) ISBN 917173158x
Ca 1200 s.

Delkurs 3: Moderna medier, 7,5 hp

Chapman, Jane, *Comparative Media History* (Cambridge/Malden, Mass.: Polity, 2005), s. 71-237. ISBN 0745632432
Cronqvist, Marie, "Vi går under jorden: Kallt krig och varm välfärd i svensk civilförsvarsfilm", i Hedling & Jönsson, (red.), *Välfärdsbilder: Svensk film utanför biografen* (Stockholm: Mediehistoriskt arkiv, 2008) (16 s.) ISBN 978-91-88468-09-3
Edin, Anna & Vesterlund, Per (red.), *Svensk television: En mediehistoria*, (Stockholm: Statens ljud- och bildarkiv, 2008). 200 valfria sidor. ISBN 9789188468055
Hadenius, Stig, Lennart Weibull & Ingela Wadbring, *Massmedier: Press, radio och TV i den digitala tidsåldern* (Stockholm: Ekerlids, 2011), s. 88-103 (16 s.) ISBN 978-91-7092- 185-8
Holmberg, Claes-Göran, Ingemar Oscarsson & Per Rydén, *En svensk presshistoria* (Solna: Esselte studium, 1983), s. 81-186. (106 s.) ISBN 9124318973
Oscarsson, Ingemar, "Nöjsamt och nyttigt: Svensk veckopresshistoria i koncentrat", i Peter Carelli & Ulf Dahlström (red.), *Veckovis: en antologi om svensk veckopress* (Helsingborg: Dunkers kulturhus, 2005), s. 11-22. (12 s.) ISBN 9197455024
Jarlbrink, Johan, *Det våras för journalisten: Symboler och handlingsmönster för den svenska pressens medarbetare från 1870-tal till 1930-tal* (Stockholm: Kungliga biblioteket, 2009). (346 s.) ISBN: 9789188468123
Jarlbrink, Johan & Patrik Lundell, *Från pressarkivet 1800–1899: En källsamling* (Stockholm: Kungliga biblioteket, 2012) s. 170-255. (85 s.) ISBN 978-91-88468-26-0
Kleberg, Madeleine, "Från teknikfascination till programkritik: TV-förevisningar i Stockholm under 1930-talet samt 1954", *Nordicom Information* 2006:1 (32 s.) ISSN 0349-5949
Sturfelt, Lina, kapitlet "På ärans fält. Kriget som saga", i *Eldens återsken: Första världskriget i svensk föreställningsvärld* (Lund: Sekel 2008) (33 s) ISBN 978-91-85767-24-3
Thompson, John B., *Medierna och moderniteten* (Göteborg: Daidalos, 2001), kap. 4-5. (73 s.) ISBN 917173158x
Ca 1100 s.
Härtill kommer en valfri roman + film

Delkurs 4: Mediehistorien runt sekelskiftet 2000, 7,5 hp

- Bergström, Annika, Josefine Sternvik & Ingela Wadbring, "Det skrivna ordet: Tidningar som varumärken och plattformar", i Ulla Carlsson, Ulrika Facht (red.), *Mediesverige 2010: Statistik och analys* (Göteborg: Nordicom, 2010), s. 17-27. (11 s.) ISBN 978-91-89471-99-3
- Bourdieu, Pierre, *Om televisionen* (Stockholm/Stehag: Symposion, 1998 el. senare). (128 s.) ISBN 91-7139-366-8
- Chapman, Jane, *Comparative Media History* (Cambridge/Malden, Mass.: Polity, 2005), s. 238-265. (28 s.) ISBN 0745632432
- Edström, Maria & Karin Nordberg, "Det villkorade medierummet: En diskussion om genrer, makt och mångfald", i *Makten och mångfalden: Eliter och etnicitet i Sverige*. Rapport från Integrationspolitiska maktutredningens forskningsprogram (Stockholm: Justitiedepartementet, 2005), s. 283-318. (36 s.) ISBN 91-38-22340-6
- Ginneken, Jaap van, *Understanding global news: a critical introduction* (London: Sage, 1998). (239 s.) ISBN 0-7619-5708-1
- Jenkins, Henry, *Konvergenskulturen: Där nya och gamla medier kolliderar* (Göteborg: Daidalos, 2008). (275 s.) ISBN 978-91-7173-271-2
- Karlsson, Michael, *Nätnyheter: Från sluten produkt till öppen process* (Stockholm: Mediestudier, 2010). (174 s.) ISBN 978-91-978894-0-7
- Krogh, Torbjörn von, *Medieetik* (Stockholm: SNS, 2009). (94 s.) ISBN 978-91-86203-24-5
- Lovink, Geert & Sabine Niederer (red.), *Video vortex reader: Responses to Youtube* (Amsterdam: Institute of Network Cultures, 2008), (50 s. enligt anvisningar) ISBN 978-90-78146-05-6
- Lovink, Geert & Rachel Somers Miles (red.), *Video vortex reader II: Moving images beyond Youtube* (Amsterdam: Institute of Network Cultures, 2011), (50 s. enligt anvisningar) ISBN 978-90-78146-12-4
- Manovich, Lev, *The language of new media* (Cambridge, Mass.; MIT Press, 2001), s. 19-61. (42 s.) ISBN 0-262-63255-1
- Snickars, Pelle & Vonderau, Patrick (red.), *The YouTube reader* (Stockholm: Kungl. Biblioteket, 2009). (100 sidor enligt anvisningar.) ISBN 978-91-88468-11-6
Ca 1200 s.

Kurslitteratur vt 2013 för MHI A02, Mediehistoria: Fortsättningskurs, delkurs 1, 7,5 hp och MHI A03 Mediehistoriska perspektiv, 7,5 hp

Institutionen för kommunikation och medier, Lunds universitet

Fastställd av institutionsstyrelsen den 29 november 2012.

- Bolter, Jay David, & Richard Grusin (1999). *Remediation: Understanding new media*. Cambridge, Mass: MIT Press. [13 sidor, ISBN 0-262-02452-7] Sid. 3–15.
- Carlsson, Anders, & Ekström, Anders (2004). "Vetenskapsjournalistik som forskningsfält: En intervju med Sharon Dunwoody". Anders Ekström, red., *Den mediala vetenskapen*. Nora: Nya Doxa. [12 sidor, ISBN 91-578-0450-8]
- Carlsson, Ulla (2007). "Media and mass communication research: Past, present and future: Reflections from a Nordic horizon". I: *Nordicom Review, jubilee issue*. [7 sidor, ISSN 1403-1108] Sid. 223–229.
- Daston, Lorraine, & Peter Galison (1992). "The image of objectivity". I: *Representations*, vol. 40. [39 sidor, ISSN 0734-6018]. Sid. 81–128.
- Ekström, Anders (2008) "Kulturhistorisk medieforskning: Fyra spår". I Solveig Jülich, Patrik Lundell & Pelle Snickars, red. *Mediernas kulturhistoria*. Stockholm: Statens ljud- och bildarkiv. [15 sidor, ISBN 978-91-88468-03-1] Sid. 31-45.
- Ekström, Anders (2004). "Vetenskaperna, medierna och publiken". I: Anders Ekström, red. *Den mediala vetenskapen*. Nora: Nya Doxa. [23 sidor, ISBN 91-578-0450-8]

Gustafsson Reinius, Lotten (2008). "Innanför branddörren: Etnografiska samlingar som medier och materialitet", I Solveig Jülich, Patrik Lundell & Pelle Snickars, red. *Mediernas kulturhistoria*. Stockholm: Statens ljud- och bildarkiv. [23 sidor, ISBN 978-91-88468-03-1] Sid. 73-95.

Götselius, Thomas (2008). "Förord: Åter till arkivet". I: Wolfgang Ernst, *Sorlet från arkiven: Ordning ur oordning*. Göteborg: Glänta. [9 sidor, ISBN 978-91-976842-6-2] Sid. 7-15.

Götselius, Thomas (2008). "Skriftens rike: Haquin Spegel i arkivet". I Solveig Jülich, Patrik Lundell & Pelle Snickars, red. *Mediernas kulturhistoria*. Stockholm: Statens ljud- och bildarkiv. [25 sidor, ISBN 978-91-88468-03-1]s. 47-71.

Ideland, Malin (2002). *Dagens gennyheter: Hur massmedier berättar om genetik och genteknik*. Lund: Nordic Academic Press. [57 sidor, ISBN 91-89116-39-9. Sid. 41-97.

Jarlbrink, Johan (u.å.), "Journalistikens objektivitet i bandspelarens tidevarv". Under utgivning i: Marie Cronqvist, Johan Jarlbrink & Patrik Lundell, red. *Mediehistoriska perspektiv*. 20 sidor.

Jarlbrink, Johan (2010). "En tidningsläsares dagbok: Allan Holmströms klipp och läsvanor 1877-1962". I: *Presshistorisk årsbok*. [20 sidor, ISSN 0282-020X]

Jülich, Solveig, Patrik Lundell & Pelle Snickars (2008). "Mediernas kulturhistoria: En inledning". I Solveig Jülich, Patrik Lundell & Pelle Snickars, red. *Mediernas kulturhistoria*. Stockholm: Statens ljud- och bildarkiv. [21 sidor, ISBN 978-91-88468-03-1] Sid. 9-29.

Järpvall, Charlie (u.å.). "En länk i enhetlighetens kedja: Blanketter i kontorets pappersmaskineri" Under utgivning i: Marie Cronqvist, Johan Jarlbrink & Patrik Lundell, red. *Mediehistoriska perspektiv*. 20 sidor.

Kafka, Ben (2009). "Paperwork: The State of the Discipline" I: *Book history* Vol. 12 [14 sidor, ISSN 1529-1499] Sid. 340-353.

- Livingstone, Sonia (2004). "Media literacy and the challenge of new information and communication technologies". I: *Communication Review*, vol. 7, nr 1. [12 sidor, ISSN 1071-4421] Sid. 3–14.
- Löfgren, Orvar (2007). "Remedierad vardag: Mediebruk mellan rutin och dagdröm". I: *Mediekultur*, nr 42/43. [8 sidor, ISSN 0900-9671] Sid. 7–14.
- Sekula, Allan, (1986). "The body and the archive" I: *October* Vol. 39, Winter [62 sidor, ISSN 0162-2870] Sid. 3-64.

Kurslitteratur vt 2013 för MHI A02, Mediehistoria: Fortsättningskurs, delkurs 2, 7,5 hp och MHI A04 Journalistikens genrer, 7,5 hp
Institutionen för kommunikation och medier, Lunds universitet
Fastställd av institutionsstyrelsen den 29 november 2012.

- Bell, David, & Hollows, Joanne (2005). "Making sense of ordinary lifestyles". I: David Bell & Joanne Hollows, red. *Ordinary lifestyles: Popular media, consumption and taste*. Buckingham: Open University Press. [16 sidor, ISBN 0- 335-21551-3]
- Bignell, Jonathan (2002). *Media semiotics: An introduction*. Manchester & New York: Manchester University Press. [50 sidor, ISBN 0-7190-6205-5] Kap. 5-6.
- Byrman, Gunilla (1995). "Nyheter på undantag: Notiser 1894 och 1994". I: Claes-Göran Holmberg & J. Svensson, red., *Medietexter och medietolkningar*. Nora: Nya Doxa. [28 sidor, ISBN 91-88248-64-X] Sid. 135–162.
- Cocking, Ben (2009). "Travel journalism: Europe imagining the Middle East". I: *Journalism Studies*, vol. 10 nr 1. [15 sidor, ISSN 1461-670X] Sid. 54–68.
- Cooke, Lynne (2005). "A visual convergence of print, television and the internet: Charting 40 years of design in news presentation". I: *New Media & Society*, vol. 7, nr 1. [25 sidor, ISSN 1461-4448] Sid. 22–46.
- Eason, David L. (1981). "New Journalism, Metaphor and Culture", I: *The Journal of Popular Culture*, vol 15, nr 4. [8 sidor, ISSN 1540-5931]
- Elsässer, Sophie (2008). "Råd & Rön: 50 år i konsumenternas tjänst". I: *Presshistorisk årsbok*. [14 sidor, ISSN 0282-020X] Sid. 273–286.
- Holmberg, Claes-Göran (1995). "De sagolika nyheterna". I: Claes-Göran Holmberg & J. Svensson, red., *Medietexter och medietolkningar*. Nora: Nya Doxa. [12 sidor, ISBN 91-88248-64-X] Sid. 101–112.
- Hultén, Gunilla 2009. *Journalistik och mångfald*. Lund: Studentlitteratur. [163 sidor, ISBN 9789144048956]
- Jönsson, A.M. & Örnebring, Henrik, & Anna Maria Jönsson (2004). "Tabloid journalism and public the sphere: A historical perspective on tabloid journalism". *Journalism Studies*, vol. 5, nr 3. [13 sidor, ISSN 1461-670X] Sid. 283–295.
- Muhlmann, Géraldine (2008). *A political history of journalism*. Cambridge: Polity press. [296 sidor, ISBN: 13: 978-07456-3574-3]
- Pauly, John J. (1990). "The Politics of New Journalism" I: Norman Sims, red., *Literary Journalism in the Twentieth Century*. New York: Oxford University Press. [20 sidor, ISBN 0-19-505964-6]
- Snyder, Robert W (2003). "American journalism and the culture of celebrity". I: *Reviews in American history*, vol. 31, nr 3. [9 sidor, ISSN 0048-7511]. Sid. 440–448.
- Turner, Graeme (2010). "Approaching celebrity studies". I: *Celebrity Studies*, vol. 1, nr 1. [10 sidor, ISSN 1939-2400] Sid. 11–20.
- Wierup, Lasse & Larsson, Matti (2007 el senare) *Svensk maffia: en kartläggning av de kriminella gängen*, Norstedt, Stockholm [384 sidor]
- Härtill kommer journalistiska texter i urval. [ca 50 sidor]
- Totalt antal sidor: ca 1125

**Kurslitteratur vt 2013 för MHI A02, Mediehistoria: Fortsättningskurs, delkurs 3, 7,5 hp
och MHI A05 Sociala medier i historiskt perspektiv, 7,5 hp
Institutionen för kommunikation och medier, Lunds universitet
Fastställd av institutionsstyrelsen den 29 november 2012.**

- Anderson, Benedict (1993). *Den föreställda gemenskapen: Reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. Göteborg: Daidalos. ISBN 91-86320-63-7. Kap. 1–3. (40 sidor.)
- Darnton, Robert (2000). "An early information society: News and the media in eighteenth-century Paris". I: *American Historical Review*, vol. 105. ISSN 0002-8762. (35 sidor.)
- Ekström, Anders (2010). *Viljan att synas, viljan att se: Medieumgänge och publik kultur kring 1900*. Stockholm: Stockholmia. ISBN 978-91-7031-225-0. (278 sidor.)
- Ekström, Anders, Solveig Jülich, Frans Lundgren & Per Wisselgren, red. (2010). *History of participatory media: Politics and publics 1750–2000*. New York: Routledge. ISBN 978-0-415-88068-8. (192 sidor.)
- Lull, James (1980). "Family communication patterns and the social uses of television", *Communication research*, vol. 7, nr 3. ISSN 0093-6502. (15 sidor.)
- Lundell, Patrik (2002). *Pressen i provinsen: Från medborgerliga samtal till modern opinionsbildning*. Lund: Nordic Academic Press. ISBN 91-89116-45-3. (Valfria 200 sidor.)
- Marvin, Carolyn (1988). *When old technologies were new: Thinking about electric communication in the late nineteenth century*. New York: Oxford University Press. ISBN 0-19-504468-1. Kap. "Inventing the expert: Technological literacy as social currency". (52 sidor.)
- Olsson, Tobias (2009). "From the ecology of broadcasting to the ecology of participation: Critical reflections". I: *Nordicom Review: Special issue*. ISSN 0349-5949. (10 sidor.)
- Sjöholm, Carina (2003). *Gå på bio: Rum för drömmar i folkhemmets Sverige*. Eslöv: Symposion. ISBN 91-7139-619-5. (Valfria 200 sidor.)
- Summa: 1022 sidor

Brian Winston. *Media Technology and Society: A history from the telegraph to the Internet*. London: Routledge.

Castells, Manuel. *The Internet Galaxy: reflections on the Internet, Business and Society*. Oxford: Oxford University Press.

Leah Lievrouw and Sonia Livingstone. *The Handbook of New Media*. London: SAGE Publications Inc, 2006.

Patrick Burkart. *Music and Cyberliberties*. Middletown, CT: Wesleyan University Press.